

სოციალ-დემოკრატიული

პროლეტარიატის
ბიულეტენი

თბილისი,
კვირა, 25 დეკემბერი
1905
ნომერი 3 კაპიუი. * წლიწავდი პირველი.

ფურცელი

რუსეთის სოციალ-დემ. მუშათა პარტია.
პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

№ 10.

ყოველ-ღლიური გაზეთი.

№ 10.

თავისუფლება განსაცდელშია!

რეაქციამ უკანასკნელი ძალა მოიკრიბა და იერიში მოაქცეს რევოლუციას. რეაქციის რევოლუციამ დასცა მეფის თვითმპყრობელობა, მარა დარჩა თვითმპყრობელები, რომლებმაც ამართეს აჯანყების დროში. ეს პატარა თვითმპყრობელები: გუბერნატორები, გენერლები და საზოგადოათ ძველი რეჟიმის მომხრე ჩინოვნიკები გამოვიდნენ აშკარათ ქუჩაზე და იწყეს ბნელი ძალების თავის გარშემო შეგროვება. არასოდეს რეაქციას ისეთი საქმიანობა და თავის დაცვის უნარი არ გამოჩენია, როგორც ეს მან დაგვიანდა. 17 ოქტომბრის მანიფესტის გამოცხადების შემდეგ ამ დღიდან დაიწყო რუსეთში ნაამდვილო სამოქალაქო ომი ამ დღიდან დაუბრუნდებენ ქუჩაში ერთმანეთს აშკარათ ძველი და ახალი წყობილების მომხრე ძალები. ძლიერ-მოხილმა რევოლუციამ მოსწყვიტა რეაქციას თავი და შეფეს გიმოსტაცა ხელიდან 17 ოქტომბრის მანიფესტი. მარა მთავრობის ბნელმა ძალებმა წამოიყარა თავი და გაილაშქრა რევოლუციის წინააღმდეგ — მას უნდა აღადგინოს დაცემული თვითმპყრობელობა. ტრეპოვის და იგნატიევის „პატრიოტული ხულიგანობა“ — ეს უკანასკნელი თავის დასაცავი საშუალებაა რეაქციის ხელში.

გმირი პროლეტარიატი მედგრაათ უზღვედა მთავრობის იერიშს და იერიშზედ კონტრ-იერიში მოაქცეს. პეტერბურგის მუშათა დეპუტატების საბჭო საერთო გაფიცვას აცხადებს და თხოულობს სამხედრო წესის მოსპობას და აჯანყებული მატროსების განთავისუფლებას. მთავრობაც აქაიქ უკან იხევს, მაგრამ აღელვებული ცხოვრება კიდევ უფრო მაგრათ ახეთქებს ერთმანეთს საზოგადოებრივ ძალებს. პროლეტარიატი პეტერბურგში მუშათა დეპუტატების საბჭოს სახით გამოდის რევოლუციონური ძალების მომწყობათ და ორგანიზატორათ. მთავრობა ზღუდავს პრესის, კრებების და კავშირის თავისუფლებას. ის აცხადებს სულ ახალ და ახალ ადგილებში სამხედრო წესის და ფაქტიურათ ხორციელდება ტრეპოვ - შირინკინების სანეტარო

აზრი - სამხედრო დიქტატურა. რეაქცია დაურიდებლათ იწვევს წინ — ის გააფთრებული ებრძვის რევოლუციას. მაგრამ რუსეთის დიდებული რევოლუციის ძლიერ-მოხილი წინამძღოლი — პროლეტარიატი თავის ადგილას დგას — ის განსაცდელის დროს თავის პოზიციას არ ტოვებს და პასუხათ სამხედრო დიქტატურისა აცხადებს საყოველთაო პოლიტიკურ გაფიცვას. მოწყდა ერთი კუთხე მეორე კუთხეს, ერთი ქალაქი მეორე ქალაქს, — აღარ დადის მატარებლები, აღარ მუშაობს ფოსტა-ტელეგრაფი, იკეტება ფაბრიკა ზაოდები. მეფის მთავრობა წინდაწინ მოელის ამას და გუბერნატორებს უფლებას აძლევს თუ საჭირო იქნება თავისი ნებით გამოაცხადოს სამხედრო წესები. და აი გუბერნატორებიც აცხადებენ სამხედრო წესებს და ხალხის ბედილბაღს აბაზებენ გენერლებს.

თფილისში გამოცხადებულ იქმნა სამხედრო წესები, რკინის გზა გადავიდა სამხედრო უწყების ხელში. თფილისის პროლეტარიატს ემუქრებოდა განადგურებით. ასეთია მდგომარეობა სხვაგანაც.

თავისუფლება განსაცდელშია! როგორი უნდა იყოს ასეთ დროს ჩვენი ტაქტიკა, რას უნდა ვმერებოდეთ ჩვენ იმ დროს, როცა მთავრობა იკრებს უკანასკნელ ძალებს და ცდილობს ძველი რეჟიმის აღდგენას?

ვაცალოთ მთავრობას, — ამბობენ ლიბერალები, რევოლუციამ უნდა წყდეს, ანარქიას ბოლო უნდა მოეღოს და მთავრობაც მაშინ შეუდგება თავისუფლების განხორციელებას. ამიტომ ისინი ნდობას უკადებენ ვიტტეს მთავრობას და გვირჩევენ ვავჩერდეთ იმ დროს, როცა ისინი მოპოვებულ თავისუფლებას ხელიდან გვაცლიან, როცა თითქმის მთელი რუსეთი სამხედრო წესებზეა გამოცხადებული. მაშ, ეს ხომ თავისუფლების ღალატი იქნებოდა?

ჩვენი მიზანია დემოკრატიული რესპუბლიკის დამყარება. მოპოვებული თავისუფლება პირველი ნაბიჯია ამისკენ. ამიტომ ამ თავისუფლების გამაგრება და გაფართოვება, აი რას უნდა მივაქციოთ ჩვენ ყურადღება. ეს უნდა მოხდეს მუდმივი ბრძოლით, მუდმივი რევოლუციის წარმოებით. ყოველი ყოყმანი აქ რეაქციის გა-

ძლიებას და რევოლუციის დასუსტებას ნიშნავს.

მთავრობის მებანჯში მოიშალა. საზოგადოებრივი ცხოვრება აირღარია. ძველი მთავრობა თავის ადგილას აღარ არის, მარა არ არის ღრც ახალი. არის მხოლოდ ორი მოპირდაპირე ძალა: რეაქცია და რევოლუცია. რეაქცია მოიწვევს თავისუფლებათ, რევოლუციამ წინ უნდა შეხედეს მას და იერიშზედ კონტრიერიში მიიტანოს. მოგერების ტაქტიკა დღეს გამოუსადეგარია — ყოველი ცდა და ყოყმანი დღეს ამხნევებს და ძალას მატებს რეაქციას.

ყოველი აქტიური წინააღმდეგობა წელში სტებს და ასუსტებს მას. ამიტომ განუწყვეტელი იერიში, ყოველ მხრე თვე დასხმა მათედ — აი როგორი უნდა იყოს დღეს ჩვენი ტაქტიკა! მხოლოდ ამ გზით და ამ საშუალებით შეიძლება რეაქციის აღავა და ნამდვილი თავისუფლების დამყარება. თავისუფლების ერთგული მექომაგე და რევოლუციის ავონგარდი — პროლეტარიატი მედგრაათ უზღვედა წინ მთავრობას. მან უპვე გამაცხადა: თავისუფლება განსაცდელშია და ააფრიალა დროში აჯანყებისა. მოვალეობა ადამიანის, მოვალეობა მოქალაქის აიძულებს ყველას, ვინც მთავრობის დაცემას ცდილობს, გვერდში ამოუდგეს პროლეტარიატს და იარაღთ ხელში დააცვა თავისუფლებას!

აფიცრების მიტინგის გაშო.

თითქმის ერთ კვირათ მეტია, რაც ხმები გავრცელდა, რომ ქუთაისის აფიცრება თავის საქმეებზე მოსალაპარაკებლათ მიტინგს მართავს და ამასთანავე უნდა კახაკების თავგასულობის შესახებ რეზოლიუცია გამოიტანოსო. ხმები გამართლდა; მიტინგი გაიმართა 23 დეკემბერს, მხოლოდ კახაკების საგმირო საქმეები მივწყებულ იქმნა, მათზე კონტრი არავის დაუძრავს. აბა რა გააკეთეს აფიცრებმა თავის მიტინგზე? რაკითხვებზე იმსჯელეს, რა დაადგინეს, უნებურათ იკითხავს მკითხველი. ბევრი რამ დაუდგენიათ აფიცრებს, მარა ჩვენთვის მხოლოდ შემდეგია საინტერესო: ქუთაისის გუბერნიაში და ქუთაისში არ იქნეს შემოღებული

სამხედრო წესები, მცხოვრებლებს იარღი არ აეხადოს, არ იქნეს მოკლული სამხედრო პირთაგანი ვინმე, ქალაქის ფულები იმ ფასებში მიიღებოდეს, როგორც აქამდის ყოფილა, გაფიცვის ბიუროში სამხედრო წრიდგანაც იყოს წარმომადგენელი. ყველა ეს მოთხოვნებიც ცხადათ გვეუბნებიან, რომ აფიცრებამაც ჩათრევია თავის მორევში რუსეთის დიდებულ რევოლუციას; სამხედრო წრეებიც, რომელნიც ბრძენ პოლიტიკოსთა აზრით. პოლიტიკის გარეშე უნდა იყვენ, დღეს პოლიტიკაზე მსჯელობენ და რეზოლიუციები გამოაქვთ. ვის მიწართვენ თავის რეზოლიუციებში ქუთაისის აფიცრები? ერთის მხრით მეფის მთავრობას, რომელიც სამხედრო წესებით იმედოვნებს რუსეთში რევოლუციის ჩაქრობას და მეორე მხრით მცხოვრებლებს, უკეთ რომ ვაქვათ, იმ პარტიებს, რომლებსაც მცხოვრებლებში სიმპატია მოუპოვებიათ და მკვიდრი საფუძველი აქვთ. აფიცრები მეფის მთავრობას პირდაპირ ეუბნებიან; სამხედრო წესები არ შემოიღო, ხალხს იარაღი არ აპყრო. ამით აფიცრები გენერალი მალამას ბრძანებას პროტესტით უცხადებენ. მალამა ბრძანებს: დაუყოვნებლივ მთელ ქუთაისის გუბერნიაში მთავრობის უფლება აღდგენილ იქნეს, მცხოვრებლებს იარაღი ჩამოერთვას, რკინის გზები დაცული იქნეს, ესე იგი პროლეტარიატს ჩამოერთვას. აშკარათ ჩანს, მეფის მთავრობის მოქმედება აფიცრებსაც არ აკმაყოფილებს; ალბათ უკვე შეუზნიათ, რომ სამხედრო წესებით რევოლუციის მსვლელობის შეჩერება შეუძლებელია; სამხედრო წესების ცხოვრებაში გატარება სამხედრო კაცების საქმეა, ეს აფიცრებს, როგორც ჩანს, სათაქლოთ მიუმჩნევიათ. კარგი და პატიოსანი. ეს ამბავი ფრიად სასიამოვნოა ჩვენთვის, მაგრამ აფიცრებმა თუ ერთი მხრით მთავრობას მოთხოვნილება წარუდგინეს, მეორე მხრით პარტიებსაც მოთხოვეს: სამხედრო პირთაგან არავინ იქნეს მოკლული. რა საჭიროა იყო ეს მოთხოვნილება, რამ გამოიწვია იგი? აფიცრება თუ მხარს დაუჭერს განმათავისუფლებელ მოძრაობას, თუ მეფის მთავრობის წინააღმდეგ პროტესტს გამოაცხადებს და ამით შეუმ-

ცირებს. ხალხს მწვავე ტყვილებს, რასაც იგი განიკდის დიდი ხანია, არა თუ შიში არ მართებს, პირიქით მათი სახელი იტორის ფურცლებზე წითელი ასოებით იქნება ჩაწერილი. და თუ ხალხის მოძრაობას წინ აღუდგება, მაშინ შეტაკება აუცილებელია. აფიცრობას უნდა ახხოვდეს 9 იანვარს პეტერბურგის ქუჩებზე უიარაღო, უდანაშაულო ხალხის უმწიკვლო სისხლის დაქცევა; აფიცრობას უნდა ახხოვდეს ლოდში, ოდესა და სხვა მრავალი ქალაქში, სადა მათი ბრძანებით, ასობით და ათასობით, ცხელი ტყვიებით ხალხის გულს ხვრეტდა. აფიცრობა ვალდებულება მოაგონოს მთავრობას, რომ ასეთი საშარცხენო როლის შესრულება ეწინააღმდეგება მათ პრინციპს.

მეორე მოთხოვნა პარტიის სადმი ქალაქის ფულების მიღების შესახებ ბაზარზე, სწორედ რომ ახირებულია. ქალაქის ფულს მაშინ აქვს მნიშვნელობა და გასავალი, როცა მას ოქროზე და ვერცხლზე ახურდავებს სახელმწიფო ბანკი, წინააღმდეგ შემთხვევაში ქალაქის ფულები შპალერათ თუ გამოგება, მეტათ არაფრათ. ეს ძარტივი ტემპირტება აფიცრეს ვერ შეუგნიათ. ხალხი მიდის ხაზინაში, ბანკებში და ოქროს მოითხოვს ქალაქის ფულის ადგილზე, ხალხს ამ საფუძვლიან მოთხოვნაზე უკვე უარს ეუბნებიან. აი ეს უარი იწვევს ქალაქის ფულების ფასების დაცემას, ბაზრიდან განდევნას აქედან მხოლოდ ერთი დასკვა შეეძლო აფიცრობას გამოეტანა: მთავრობა ვალდებულია ქალაქის ფულები ოქროზე და ვერცხლზე გადაახურდავოს და თუ ამას ვერ შესძლებს, მაშინ თავისთავი კოტრათ უნდა გამოაცხადოს მოთხოვნა პარტიებისათვის როდი უნდა დაეყენებია აფიცრებს, მთავრობისათვის, რომელიც არ, ან ვერ იძლევა ქალაქის ფულებში ოქროს და ვერცხლს.

დაგვიჩა უკანასკნელი მოთხოვნა: გაფიცვის ბიუროში სამხედრო წრიდანაც იყოს წარმომადგენელი, რათა რკნის გზით სარგელობა ჩვენს შეგვეძლოს. ეს მოთხოვნა იმ შემთხვევაში შეიძლება შესრულდეს, თუ აფიცრობა იმასვე მოითხოვს, რასაც რუსეთის პროლეტარიატი დიდი ხანია დაჯინებით მოითხოვს: მოწვეულ იქნეს დამფუძნებელი კრება საყოველთაო, პირდაპირი, თანასწორი და ფარული კენჭის ყრით; 17 ოქტომბერს წანაგლეჯი თავისუფლებანი წამდვილათ იქნეს ცხოვრებაში გატარებული და არა ისე, როგორც ეს გრაფ ვიტეს სამინისტროს ესმის. ვიტეს კაბინეტმა ფებქვემ გათელა სიტყვის, ბეჭდვის, კრებების, კავშირების თავისუფლება. პიროვნების ხელშეუხებლობა პიროვნების ცე-

მაში, გამათრახებაში და დატუსადებაში გამოხატება, აფიცრობას რუსეთის რევოლუციამ პირდაპირ დაუყენა ალტერნატივა: ან ხალხთან და ან ხალხის წინააღმდეგ, შუაში გაჩერება შეუძლებელია უკვე დადგა ის დრო, როცა აფიცრობამ კითხვებზე გარკვეული, მოჭრილი პასუხი უნდა მიცეს ცხოვრებას, ამიერიდან ადგილი არ უნდა ჰქონდეს ორჭოფულ მოქმედებას.

ახალი ამბები.

ქუთაისის კაზაკები ძლიერ თავ-აშვებულათ იქცევიან. ლამაზობით გამვლელ-გამომვლელებს ცარტვენ. 21 დეკემბერს ნიჟარაძის შენობასთან საღამოს შვიდ საათზე, ქუჩაში კაზაკებს გაებათ სინა, რაშია ცერთი ახალგაზდა ემაწვილი, რომელსაც ნაყიდი შაქარი მიქონდა, გაეხლართა და მიწაზე წაიქცა. ამ დროს კაზაკები წაქცეულს მიცინოდნ და შაქარი წაართვეს და პალტოს გახდაც დაუბირეს, მაგრამ რაღაც მანქანებით ვერ მოახერხეს.

ხუთშაბათს, 22 დეკემბერს, ბალახვანის ქუჩაზე, ნაშუალამეის პირველ საათზე, 4 შეიარაღებული კაცი შეუტყვნდა ვასილ კოსტავას და წაართვეს 20 მ. და ვერცხლის ნივთები.

ხუთშაბათს, 22 დეკემბერს ყველა ქუთათური „სტრუქნიკები“ თავის იარაღებით გადაიყვანეს კაზარში. ასეთი განკარგულება გამოიწვია იმან, რომ მათზე ეჭვი შეუტანია მთავრობას, გაჭირების დროს ხალხს მიემხრობიანო. მათი ბარაკების დროს მოქმედება მართლაც ამის ნიშნებს იძლეოდა.

ქუთაისში შემდგარა ჯვუფი რომლებიც დადიან სოფლებში და ატყუილებენ ხალხს, რომ ქალაქის ფული აღარ გადისო და ყიდულობენ მესამედ და ნახევარ ფასებში და მიაქვთ ქალაქში; დადიან თურმე ისეთებიც, რომლებიც ატყუილებენ გლეხებს, ფულს მოგიჭრითო. ამათი ბელადი აღმოჩნდა მეღვინე თეოფილე ბაბუნაშვილი, რომელიც დაიჭირა ყაფანთან 20 დეკ. ორმა გლეხმა პავლია ნოსელიძემ და ცირიკიძემ. პირველისთვის გამოუტყუებია 200 მ. ხოლო მეორესთვის 97 მან. იგი გადაცეს ორგანიზაციას გასასამართლელათ.

ბალახვანის ქუჩაზე მ. ლალიძის მინერალური ქარხნის გვერდით არის ჩასახვევი რიონზე, საიდანაც მეთულუხებებს წყალი ამოაქვთ. აი ამ ადგილზე დიდი ხნიდან აქვთ გაკეთებული გზა კაზაკებს და სადგურიდან 1 1/2 ვერსის მანძილზე დაყავთ ბალახვანის ქუჩით ცხენები დასარწყულელათ. მათი ამ ალაგზე სიარული ბევრ ხნათს იწვევს ხოლმე მცხოვრებლებსა და მათ შორის ქალაქის საბჭომ ბევრჯერ აღძრა

შუამდგომლობა, რომ მათთვის აღეკრძალათ ამ სიშორეს ცხენების ტარება შუაგულ ქალაქში, მაგრამ ვერას გახდენ, თუმცა მათ კაზარმებთან უფრო ახლოს მოექმნებათ რიონზე ან წყალწითელაზე მისასვლელი ადგილი, დღეს ამას ისიც დაუმატე, რომ ცხენების ნეხვს კაზარმებიდან ამ ალაგას დაუწყეს ზიდვა და რიონის პირში დაყრა. ეს ნეხვი რიონს ნელ-ნელა მიაქვს და უწამლავს წყალს მთელი ბალახვანის მცხოვრებლებს, რომელნიც ამ წყლით სარგებლობენ. დაჯაბნებაც ასეთი უნდა.

გუშინწინ ღამით კახიანოურში გაცარცვეს საოლქო სასამართლოს ყარაული ი. კალატოზოვი, რომელსაც წაართვეს 70 მ.

ვინმე გაიოზ აბულაძეს უნახავს ბაღდადის გზაზე ხალიჩა. პატრონს შეუძლია მიმართოს ს. კვახტირის ასის თავს და ნაპოვნს მიიღებს. არის აგრეთვე ნახული წყალწითელას ხიდთან ქალის გეიშა (მოსახურავი); დამკარგველს შეუძლია მიმართოს იოსებ პატარიძეს, საფიჩხის ეკლესიასთან.

გურიის ამბები.

1) კორას 18 დეკემბერს ლანჩხუთის საზოგადოების ყველა ეკლესიებზე (7 ეკლესია) მოხდა მრევლთა კრება და ერთხმად დადგენილ იქნა: გამოიტანონ ყველა ეკლესიებიდან შეგროვილი ფულები და მოახმარონ იარაღის შექმნას. ეს ფულები გადაეცემა სამხედრო ბიუროებს, რომელნიც ამ ჟამად ყველა კუთხეშია არჩეული.

2) არჩეულ იქნა აგრეთვე ყველა სოფლებში კომისია; კომისიაში არჩეულ არიან ქალებიც.

კომისიის მოვალეობას შეადგენს შეგროვოს ფული წითელი ჯვრის სასარგებლოო.

3) შესდგა აგრეთვე სანიტარული რაზმი.

4) 23 დეკემბერს მოხდა ნიგოთში მიტინგი. მიტინგს დაესწრო რამდენიმე ათასი კაცი, როგორც ნიგოთიდან, ისე ქარესიუბნის საზოგადოებიდან. მიტინგმა განიხილა თფილისის ახლანდელი მდგომარეობა და შესაფერი რევოლუცია გამოიტანა;

5. 7 დეკემბერს ლანჩხუთში მოხდა ლანჩ. საბოქაულოს სკოლების მასწავლებელთა კრება. კრებამ კამათის შემდეგ დაადგინა: თუ სამხრო ხელმძღვანელ ორგანიზაციის შედგენა არ მოხერხდება, შედგეს სარაიონო ორგანიზაციები, რომლებიც ხელმძღვანელობას გაუწევინ ყველა იმ სკოლებს, რომლებიც კი არსებობს ამა თუ იმ რაიონებში 2) გადაიღოს 20% ლექტორის მოსაწვევად და სამასწავლებლო ბიბლიოთეკის დასარსებლათ, იმ ფულებიდან, რომელთაც მიიღებს მასწავლებლები დ-

რექციიდან, როგორც შემწეობას. ამას გარდა კრებამ განიხილა რამდენიმე წვრილმანი კითხვები. დასასრულ კრებამ ერთხმად მიიღო შემდეგი რევოლუცია: ეწინააღმდეგება გამოდის სოც.-დემ. თვალთა ხედვის ისრიდან, რომელიც მღვდლებს არავითარ ადგილს არ აძლევს სკოლაში, ამიტომ კრებამ ერთხმად უარყო, რომ მღვდლებს ადგილი ექმნას სკოლებში.

პარტიიდან.

20 დეკემბერს მოხდა ქ. ოზურგეთში მეორე კონგრესი. კონგრესს დაესწრო კოლექტივის, კომიტეტის და რაიონული პროპაგანდისტების ორგანიზაციის წევრები. კონგრესმა პირველ ყოვლისა განიხილა კავკასიის ს. დ. მ. პ. ბიუროს წერილი და გამოიტანა შესაფერი გადაწყვეტილება, რის შემდეგ შეიმუშავა კონგრესზე გასარჩევი კითხვები და შემდეგ კონგრესი გადაიღო სხვა დროისათვის.

დექემბერი.

ოზურგეთში. ქუთაისში სოციალ-დემოკრატიულ ორგანიზაციას.

დღეს მიტინგზე დაესწრო რამოდენიმე ათასი კაცი და ბევრი სალდათი. მიიღეს რევოლუცია გურიის კონგრესისა. გურულები მზათ არიან მხარი დაუჭირონ თფილისის პროლეტარიატს ყოველგვარი საშვალებით თვით შეიარაღებულ აჯანყებამდე. მიტინგმა პარტივი სკა ქართულ და რუსულ ენაზე „Вы жертвой пали“-ს გალობით. მიტინგის შემდეგ გამართა დიდებული დემონსტრაცია მთელ ქალაქში ჩამოვლით. მიტინგს და დემონსტრანტებს იცავდა მებრძოლთა დრუჟინა. მიტინგზე ილაპარაკეს სოციალდემოკრატმა ორატორებმა.

ბათუმი. საალყო წესები უკვე მოიხსნა, მაგრამ არესტები ხშირია, დაიჭირეს 9 კაცი. მიტინგები და კრებები ჩვეულფორმით იმართება.

მისაილოში ადგილობრივი გარნიზონის აფიცრმა მოსთხოვა სადგურის უფროსს გადასცეს კლიტეები, დასცალოს სადგური და ჩააბაროს პარავოზები.

სიამტრედის ორგანიზაციამ რ. ს. დ. მ. პ. აღნუსხა მოელი ფოსტის ავეჯეულობა და ჩაიბარა იმ დრომდე სანამ ფოსტა-ტელეგრაფი ნორმალურათ დაიწყებდეს მუშაობას.

ბათუმი—მოქალაქეთა შორის დაქერა ჭ გაჩხრეკა არ ყოფილა. 20-დან 22-დი დაიჭირეს 11 სალდათი და 3 თავისუფალი კაცი.

ვერ ვუღალატებ.

(საბჭოთა)

დეკემბრის ცივი და სუსხიანი საღამოა, მთვარეს კაშკაში გააქვს და ვარსკვლავები საამურათ ციმციმებენ. ძირს დედამიწაზე ისეთი ყინვაა, რომ ქვებიჯ კი იძვრიან სიცივისაგან, მაგრამ მიუხედავად ამისა მთელი ქალაქი მოძრაობს და რაღაც არა ჩვეულებრივ ფაცა-ფუცშია. აქა-იქ გამოჩნდებიან ხოლმე პაწია ბიჭებთა გუნდი და მწყობრად გალობენ „ალილოს“ — ულოცავენ ხვალისდელ დიდებულ დღეს, დღეს ქრისტეს დაბადებისას. მაგრამ ყველაფერს ბოლო აქვს და ამ სიცოცხლე-ხმაურობასაც მიეცა თავისი ბოლო, — მიწყდა ნელნელა მცხოვრებთა ხმაურობა და ბოლოს ჩამოვარდა სრული სამარისებურად სიჩუმე. ყველამ თავის სახლს და ლოგინს მიაშურა და მიეცა განსვენებას. მხოლოდ ვხედავთ მარტო ერთ აჩრდილს, აჩრდილს ჯარის-კაცისას, ეს გახლავთ ჯარის-კაცი, მას მხარზე თოფი აუდევს და ნელი ნაბიჯით წინ და უკან ის დასეირნობს. მერე ვის მწყესავს, ან რა საქმე აქვს ამ ყინვაში აქ რომ თავს იკლავს?

— გენერალს მწყესავს და მონურათ კანონსა იკავს.

მაგრამ ის შესდგა, ყინვისაგან ხელ-ფეხ დაძრული, ფარაჯას იწვეს და კედელზედ ის მიეყრდნობა, ამოიხვნეშებს მწარის სვედით დაღონებული და თავის თავსა ჩაეკითხება:

— ნუ თუ მეც ადამიანი არა ვარ, რომ ამ ყინვაში ამ კედელთან ვით პირუტყვი ისე მიმჯაჭვვს!? მერე ვის ვყარაულობ?!?

მას ვინც ჩემებრ ადამიანია, მაგრამ გული კი არა აქვს. სულ ჩამჩინებს: ძმების ხოცვას, ძამების აწიოკებას, დების გაუბატოებებს, მეგობრებთან ვავლას მიკრძალავს, ენას მგლეჯს — სიტყვის ნებას არ მაძლევს, სინდისს მიხშობს, გრძობა-გონებას თავიდან მტაცებს. მეც ფიცი მივეც და მერე ვის? — ვინც მუდამ მარტო სისხლის სმიდან არის დამთვრალი.

მაგრამ ეს ხომ „კანონია“ ჩვენი კისრისთვის გამოთლილი, ვით ხარისთვის მძიმე უღელი! — შიგ შეგვაბმენ, სახრეს თან გვცემენ და გვერეკებიან უგზო-უკვლოთ საითაც სურთ ჩვენსა ბატონებს.

დახე დღესაც, როდესაც რომ დიდებული დღე არის ყველგან, მე აქ ვდგევარ ამ სუსხიან ყინვიან ღამეს. მას ვდარაჯობ, ვინაც რომ გუშინ ჩემი ძმები დააწიოკა, და სიმართლისთვის

ტყვიის ზუზუნი მისცა პასუხათ. მეც მათთან ვიყავ და გამხადეს ამის მოწამე. თვალწინ მიდგას მე საზარელი ის სურათი და სისხლი მათი სულს მიშფოთებს, გულსა მიწამლავს.

არა, არ მინდა რომ გავხთე მე მოღალატე ტანჯული ხალხის, და გავისვარო ძმის სისხლით მურტალი ხელი. მეც მათთან წავალ, — მიჯობს ათასწილ, რომ მათი ჭირი მეც შუა გავიყო, წავალ იქ, შორს ჩემს მიწაწყალში, სადაც იგივე ტანჯვა არის გამეფებული, სადაც ურდონი დათარეშობენ მტარვალისაგან გამოგზავნილი. მეც იქა მივალ სადაც დედ-მამას გარეთ მიყრიან, შველა არსით აქვთ, უმწეონი, მშვიერ-მწყურვალნი ქუჩაში ყრიან. იმ დროს როდესაც მთელი ხალხი გაღვიძებულია, შველას თხოულობს, თავისუფლებას მიეწვრება, მე არ შემშვენის აქ მკვდრათ ვეგდო ვითა მანქანა უვარგისი, გადმოტყორცნილი.

ასე ფიქრობდა, ჯარის-კაცი ყინვისაგან შეწუხებული, რომ ხელი წაკრა და თოფს წააძრო შუბი ლულას წამოგებული, თოფი დამალა, — ფარაჯაში ამოიფარა და გაუდგა თავის გზაზედ გაჩქარებული.

მზემ კიდევ ამოაშუქა და თავისი სხივები შეათამაშა მაღალ მთის წვეროვებზე, როდესაც ჩვენი ჯარის-კაცი მიუახლოვდა თავის კარ-მიდამოს, შეალო თავისი ნაცნობი ქოხის კარები და მხიარულათ შიგ შეიძახა: — გილოცავ დიდებულ დღეს ჩემო დედო, შენთვის მხოლოდ დღეს იშუა ქრისტე, რომ გამოვიქვც და არ გავხდი ძმის მოღალატე, მით იამაყე მოხუცო დედა და დაიტკბე შენი სიბერე.

მე კი ვიბრძოლებ ჩემ ძმებთან ერთათ შენს სასახელოთ, რომ მოვიპოვოთ ის დიადი თავისუფლება, რასაც ესე სიხარულით ეტრფის მთელი კაცობრიობა. ვინც რომ სისხლის სმას მე მასწავლიდა მასვე გაუბობ გულს ვაყკაცურათ. ეგ მათი თოფი, მათი ტყვია მათ წინააღმდეგ ამოძრავდება და ჯალათების იმედ-ნუგეში ცივსა სამარეს ჩაესვენება...

ად. კახიკაძე

ჩვენ სოციალისტ-

ფედერალისტებს.

გაკვირთ.

„მშრომელი ხალხის ძლიერებამ მოსპო რუსეთში თვითმპყრობელობა და ახლა თავგანწირულათ ებრძვის მის უკანასკნელ ნაშთებს! ხოლო როცა ჯერ კიდევ გააფრთხილები არ არის ეს სიკვდილ-სიცოცხლის ბრძოლა, თავი წამოყო მეორენაირმა თვითმპყრობელობამ, რომელიც სოციალ-დემოკრატიის სახელს ატარებს. ახალი თვითმპყრობელობის ძალმომრეობა დიდად არ განირჩევა ძველისაგან, თუმცა უფრო გასაკიცხია, რადგან ახალი ჯურის თვითმპყრობელობა თავისუფლების სამოსელში გამოხვეულაო, ასე ახასიათებს სოციალ-დემოკრატიულ პარტიას ეს რედ წოდებული „ქართვლ სოციალისტ-ფედერალისტთა“ პარტია. დაძვითანხმებით, რომ ეს მეტათ ღირს-შესანიშნავი და საგული ხმერო დახასიათებაა, ამიტომაც, იმედია, არ მიკვირებთ, თუ ოდნავ შევჩერდებით მასზედ და გავარკვევთ, რაშია საქმე.

უპირველესათ ყოვლისა ჩვენ ვტყობილობთ, რომ მშრომელი ხალხის ძლიერებას რუსეთში თვითმპყრობელობა მოუხსნია. მეტათ სასიამოვნო აზრებია, რა თქმა უნდა, მხოლოდ საკითხი ის არის, თუ ვინ არის ეს მშრომელი ხალხი, ან რა ეწოდება მას? ბურჟუა-კაპიტალისტი, ჩარჩა-ბაცაცა, დახვესებული ბიუროკრატი, მამლა-ყინწა აფიცერი, ფარისეველ-მწიგნობარი, მღვდელი, ჯიბგირი, ჯაშუში, დღეს ყველას მშრომელ ხალხათ მოაქვს თავი. მაშ ვინ ყავს სახეში ბბ. სოციალისტ-ფედერალისტებს, როცა გვითითებენ მშრომელი ხალხის მიერ თვითმპყრობელობის მოსპობაზედ?

ალბათ გლენკაცობა უნდა ვეგულისხმოდ, მხოლოდ საქმე იმაშია რომ რუსეთში გლენკაცობა და თვითმპყრობელობა მთელი საუკუნოების განმავლობაში ერთათ არსებობდნენ და არა თუ არ სპობდნენ ერთმანეთს ამგარებდნენ კიდევ, ეს ვგონებთ, ისტორიული ფაქტია და მისი უარი ყოფა მხოლოდ სოციალისტ-ფედერალისტებს თუ შეუძლიათ, მაგრამ ეს კიდევ არაფერი; მოვაგონებთ ჩვენ სოციალისტ-ფედერალისტებს, რომ გლენის გაღვიძებ-გამოფხიზლებას არა ერთმა შეგნებულმა მუშაკმა შესწი-რა თავი, მაგრამ დღემდის ეს გლენი მაინც „ცარ-ბატუშკას“ შეთაყვანებოდა. მაშ რომელია ის მშრომელი ხალხი, რომელმაც მოწინავე რაზმი შეადგინა. ყიჟინა დასკა თელ რუსეთის საზოგადოებას, შეაშფოთ-შეამძრია იგი ძირიანათ, საღათას ძილი დაუფრთხო მას, ასტენა საშინელი ყრბამული, რევოლიუციის ნადვერდალი გადააყარა მოდუნებულ ხალხს, ვააშმაგა იგი, სისხლი აუჩქ-

ფრა გული არა ჩვეულებრივით აუფ-გერა, — იმედი და სასოება ჩაუსახა, სამართლიანი შურისძიების ცეცხლი წაჰკადა, აწმყოს შენაქვედნ დატყ-ტანელობა აგრუნობინა (დედა) მო-მომალს ნათელი მოაფინა; რა ჰქვია იმ შრომელ ხალხს, რომელმაც დღეს საანბანო ქეშმარიტებათ აქცია, რომ კლასთა შორის შეურტიგებელი წინა-აღმდეგობა არსებობს, რომ რუსეთის ბურჟუაზია, ბიუროკრატია, სამღვდელოება. აფიცრობა, ყველა ეს კლასები და წოდებანი დღეს სიკვდილ-სიცოცხლის ბრძოლას ეწვეიან. რომ ბრძოლიდან უვნებელი გამოვიდნ და ხალხის ბატონ-პატრონობა შეინბრჩუნონ? ვინ დასძახა პირველათ ჰკა მ-გასო, ვინ მიიტანა თვალწარ-მტაცი, მტრის თავ-ზარდამკეში იერიში თვითმპყრობელობაზე და ვინ დასჭრა იგი სისიკვდილოთ? გიჭირთ განა ამ მშრომელი ხალხის სახელის ხსენება! მაშ ჩვენ გეტყვი: ეს მშრომელი ხალხი რუსეთის პროლეტარიატი გახლავს. გესმით ბბ. სოციალისტ-ფედერალისტნო და ძმანო მათნო? დიახ, პროლეტარიატია, იცოდეთ კარგათ! უეჭველია თქვენც ვა-გიგონით ეს სახელი, მაგრამ სჩანს კარგათ ვერ იცნობთ მას; მაშ ვა-გაცნობთ.

პროლეტარიატი გახლავთ ის კლას-სი, რომელიც უარსყოფს ყოველ-გვარ უტოპიას. მაგალითათ პროლეტარიატს სასაცილოთ არ ყოფნის, როცა სხვადა-ხვა ჯურის რევო-ლიუციონერები მშრომელ ხალხს, თუნდ გლენობას პირდებიან ერთი დაკვირთ სოციალიზმის სამეფოში დაგასკუბებთო.

ან როცა წვრილ მესაკუთრეს, რომელიც გაჟღენთილია წვრილ ბურჟუაზული ინსტინკტებით დღესვე ბუნებრივ კომუნისტათ გარდაქმნას უპირებენ, ან როცა იმ მიწის ნაკვეთებს, რომელსაც წვრილი მესაკუთრე გლენია იგი თუ სხვა ვინმე, ისე შეცქერის, როგორც თავის ორ თვალს, განასაზოგადობრივებას, სოციალიზაციას უქადაიან, ან როცა სერიოზულათ გვიქადაგებენ, რომ სოციალიზმი ჯერ უნდა განხორცი-ელდეს სოფელში, სადაც მესაკუთრე იქ შედუღებია თავის მამა-პაპურ კავს, როგორც ფოლადი რკინას, და შემდეგ ქალაქში, სადაც შრომა ათასჯერ და ათი ათასჯერ უფრო განასაზოგადოებრივებულა. დიახ, პროლეტარიატს, როგორც კლასს, როგორც მოწინავე რაზმს დიდი რე-ვოლიუციისას, ყოველივე ეს სასაცი-ლოთ არ ყოფნის როგორც უტო-პიური, წვრილ-ბურჟუაზიული და ფრიათ რეაქციონული რამ. პროლეტარიატი ის კლასია, რომელიც დღეს იბრძვის, რომ ძირიან-ფესვიანათ ამო-გლოჯოს ყოველგვარი ნაშთი ფეოდა-ლურ, ბატონკმური წარსულისა ერთხელ და სამუდამოთ მოსპოს თვით-მყრობელობის ნიადაგი, მოუხსოს სა-

